Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Erikoistutkija Sampo Pihlainen
Syke

13.10.2025

SYKE/2025/1883

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunta perjantai 10.10.2025 klo 09.00 / HE 104/2025 vp / Asiantuntijapyyntö

Asia: **HE 104/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain muuttamisesta**

Lisäselvitys

Tässä lisäselvityksessä korjataan ja täsmennetään Syken erikoistutkija Sampo Pihlaisen suusanallisesti MmV:n kokouksessa 10.10.2025 diaesityksen yhteydessä esittämää huomautusta. Pihlainen sanoi esityksensä dialla 3 näkyvään asiaan: ”*Pilotit eivät kannusta lisäämään vanhoja, järeitä eläviä lehtipuita eikä järeän lehtilahopuun säilymistä*” liittyen, että metsäsertifikaatitkaan eivät kannusta tähän.

Tätä huomautusta metsäsertifikaateista haluamme korjata ja täsmentää seuraavasti:
Metsäsertifiointistandardeissa on vanhojen, järeiden elävien lehtipuiden ja järeän lehtilahopuun säilymistä edistäviä kirjauksia, joiden toteutumisessa käytännön metsänhoidossa on kuitenkin vielä paljon parantamisen varaa.

Tällä hetkellä voimassa olevassa PEFC-metsäsertifiointistandardissa esitetään mm., että ”säästöpuiksi jätetään … aiemman puusukupolven järeitä puuyksilöitä, …, jaloja lehtipuita, kookkaita haapoja, puumaisia raitoja, tuomia ja pihlajia” ja nyt voimassa olevassa FSC-standardissa puolestaan esitetään mm.: ” Kaikissa metsätaloustoimissa tulee säästää monimuotoisuuden kannalta arvokkaiksi määritellyt elävät puut: … järeät, läpimitaltaan yli 40 cm haavat (säästetään havupuuvaltaisissa kasvatusmetsissä vähintään 20 kpl/ha tai kaikki, mikäli niitä esiintyy edellä mainittua lukua vähemmän). Uudistushakkuissa ja varttuneiden metsien hakkuissa säästetään lisäksi hemiboreaalisella vyöhykkeellä läpimitaltaan yli 20 cm ja muualla yli 10 cm tammet sekä muut yli 10 cm jalot lehtipuut, raidat ja muut puumaiset pajut, tuomet, pihlajat ja tervalepät.” Lisäksi FSC-standardissa sanotaan kuolleen puun osalta, että ”Kaikki rinnankorkeusläpimitaltaan yli 10 cm kuolleet puut säästetään aina, kun niitä löytyy alueelta.”

PEFC-metsäsertifiointi on käytössä noin 90 %:lla talousmetsien pinta-alasta, ja FSC-sertifiointi kattaa paljon pienemmän alueen, noin 11 %.

Syken raportissa Pihlainen ym. (2024) todetaan, että ”Luontolaatu-hankkeessa … selvitettiin erillisenä tutkimuksena inventoimalla uudistushakkuisiin tulossa olevista metsistä monimuotoisuudelle arvokkaat, vanhat ja järeät lehtipuut sekä järeät kuolleet pysty- ja maapuut ennen hakkuita sekä niiden jälkeen (Saaristo ym. 2020). Näiden inventointitulosten mukaan monimuotoisuudelle tärkeistä järeistä, vanhoista lehtipuista sekä kuolleista puista suurin osa korjataan energiapuuksi (Saaristo ym. 2020). Järeästä, ennen hakkuuta metsässä olleesta monimuotoisuudelle arvokkaasta lehtipuustosta hävisi hakkuissa

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

noin 90 %, ja säästöpuiksi jätettiin pieniläpimittaisempaa koivua ja mäntyä. Lahopuun tilavuus puolestaan pieneni alle kolmasosaan hakkuita edeltävästä tilanteesta. Pystykuivien puiden lisäksi kovia kaatuneitakin kuolleita puita korjattiin poltettavaksi energiapuuna ja lahommat maapuut hajosivat korjuussa. Säästöpuiden valinta ja olemassa olevan lahopuuston säästäminen eivät siis toimineet metsänhoidon suositusten esittämällä tavalla, saati sitten Suomessa käytössä olevien metsäsertifiointistandardien hengen mukaisesti.”

Lisäksi Punttila ym. (2024) toteavat lehtipuiden osuudesta säästöpuissa: ”Lehtipuiden osuus säästöpuista on pysynyt suhteellisen alhaisena yksityismaiden ja Metsähallituksen metsätalouden uudistusaloilla tehtyjen seurantojen mukaan (Siitonen ym. 2020; Punttila ym. 2023). Lisäksi Metsähallituksen Metsätalouden uudistusaloilla järeiden lehtipuiden tilavuusosuus on vähentynyt havupuiden kustannuksella samalla kun järeiden säästöpuiden kokonaistilavuus on vähentynyt, ja vähenemä on ollut lehtipuilla suhteellisesti suurempi kuin havupuilla (Punttila ym. 2023)”

Yllä viitatun selvityksen (Saaristo ym. 2020) julkaisun jälkeen molemmat Suomessa käytössä olevat metsäsertifiointistandardit (PEFC ja FSC) on päivitetty vuosina 2022–2023, ja molemmissa on tehty sekä eläviä säästöpuita että kuolleita puita koskevia kriteerimuutoksia. Näiden muutosten vaikutuksista ei kuitenkaan ole vielä tutkimustietoa saatavilla.

Jakelu: MmV@eduskunta.fi
Kopio: kirjaamo@syke.fi

Suomen ympäristökeskus | Finlands miljöcentral | Finnish Environment Institute
Latokartanonkaari 11 | 00790 Helsinki | FINLAND
+358 295 251 000 | mailto: kirjaamo@syke.fi | Y-tunnus 0996189-5 | **syke.fi**

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underteckning
Electronic Signature

Asiakirja: **SYKE/2025/1883-3 Syke lisäselvitys_MmV_HE 104 2025vp**

Seuraavat henkilöt (organisaationimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä) ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti. / Följande personer (i bokstavsordning efter organisationens namn) har undertecknat detta dokument elektroniskt. / This document has been electronically signed by the following persons (in alphabetical order according to their organization's name):

Leif Schulman, Suomen ympäristökeskus
Sampo Pihlainen, Suomen ympäristökeskus, kestävyys

Signed By:Sampo Pihlainen
Signed at:2025-10-13 18:50:28 +03:00
Reason:I approve this document

Signed By:Leif Schulman
Signed at:2025-10-14 09:20:15 +03:00
Reason:I approve this document

Suomen ympäristökeskus | Finlands miljöcentral | Finnish Environment Institute
Latokartanonkaari 11 | 00790 Helsinki | FINLAND
+358 295 251 000 | mailto: kirjaamo@syke.fi | Y-tunnus 0996189-5 | **syke.fi**